

BETÆNKNING**Afgivet af Finans- og Skatteudvalget****vedrørende**

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at foreslå at der oprettes en hovedkonto på Finansloven med henblik på at kunne yde økonomisk hjælp til borgere, herunder fiskere, fangere og fåreholdere, som i udøvelsen af deres erhverv er akut ramt af katastrofelignende forhold, relateret til de globale klimaforandringer. Naalakkersuisut pålægges samtidig, efter inddragelse af de berørte organisationer, at foreslå fastsat procedurer for denne nødhjælpsordning, enten i en tekstanmærkning til hovedkontoen eller i et selvstændigt lovforslag.

Fremsat af Medlem af Inatsisartut Agathe Fontain, Inuit Ataqatigiit

Overtaget af Medlem af Inatsisartut Pipaluk Lynge, Inuit Ataqatigiit

Afgivet til forslagets 2. behandling

Finans- og Skatteudvalget har under behandlingen senest bestået af:

Medlem af Inatsisartut A sii Chemnitz Narup, Inuit Ataqatigiit, formand

Medlem af Inatsisartut Bjørk Lange Olsen, som suppleant for Jens-Frederik Nielsen
Demokraatit, næstformand

Medlem af Inatsisartut Peter Olsen, Inuit Ataqatigiit

Medlem af Inatsisartut Mariia Simonsen, Inuit Ataqatigiit

Medlem af Inatsisartut Kuno Fencker, Siumut

Medlem af Inatsisartut Karl Tobiassen, Siumut

Medlem af Inatsisartut Jens Napaattooq som suppleant for Knud Mathiassen, Løsgænger

Udvalget har efter 1. behandlingen 9. maj under FM2023 gennemgået forslaget.

1. Forslagets indhold og formål

Forslagsstiller ønsker med sit forslag at pålægge Naalakkersuisut at oprette en hovedkonto i finansloven med henblik på at kunne yde økonomisk hjælp til borgere, herunder fiskere, fangere og fåreholdere, som i udøvelsen af deres erhverv er akut ramt af katastrofelignende forhold, relateret til de globale klimaforandringer.

Det foreslås desuden at Naalakkersuisut samtidig pålægges, efter inddragelse af de berørte organisationer, at fastsætte procedurer for denne nødhjælpsordning, enten i en tekstanmærkning til hovedkontoen eller i et selvstændigt lovforslag.

Forslagsstiller mener at de globale klimaforandringer har konsekvenser for alle dele af erhvervslivet. Efter forslagsstillers mening er det fiskerne, fangerne og fåreholderne, dem som driver deres erhverv ude i naturen, der er hårdest ramt. Forslagsstiller mener desuden ikke, at den problemstilling, forslaget omhandler, er omfattet af eksisterende ordninger.

2. Førstebehandling af forslaget i Inatsisartut

Forslaget blev under førstebehandlingen mødt med tilslutning fra flertallet af partierne, med det forbehold, at der sker en uddybning af den indholdsmæssige del af sagen. Der blev i denne forbindelse drøftet, hvorledes støtten skal finansieres og hvordan støtten skal afgrænses, herunder hvilke hændelser der skal omfattes af nærværende forslag.

Naalakkersuisut fremsatte ved førstebehandlingen følgende ændringsforslag:

”Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at gennemføre en ændring af gældende lov om genetableringsstøtte til erhvervsfiskere, erhvervsfångere og udøvere af erhvervsmæssigt landbrug med henblik på at kunne yde økonomisk hjælp til borgere, herunder fiskere, fangere og fåreholdere, som i udøvelsen af deres erhverv er akut ramt af katastrofelignende forhold, relateret til de globale klimaforandringer. Naalakkersuisut pålægges samtidig, efter inddragelse af de berørte organisationer, at foreslå fastsat procedurer for denne nødhjælpsordning.”

3. Spørgsmål

Udvalget har til brug for udvalgets behandling af forslaget anmodet Naalakkersuisoq for Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø om at besvare en række spørgsmål. Kopi af udvalgets spørgsmål og Naalakkersuisoq for Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø's besvarelse er vedlagt nærværende betænkning som bilag 1.

4. Samråd

Udvalget har til brug for udvalgets behandling af forslaget anmodet Naalakkersuisoq for Finanser og Skatter om at besvare to spørgsmål i et samråd. Kopi af udvalgets spørgsmål og Naalakkersuisoq for Finanser og Skatters besvarelse er vedlagt nærværende betænkning som bilag 2.

5. Udvalgets behandling af forslaget

Udvalget noterer sig, at der blandt partierne er generel tilslutning til Naalakkersuisuts ændringsforslag. Naalakkersuisuts ændringsforslag adskiller sig fra forslagsstillers forslag ved, at Naalakkersuisuts ændringsforslag ikke indebærer behov for oprettelse af en ny hovedkonto

på finansloven. Naalakkersuisut henviste til tekstanmærkning nr. 7 til Naalakkersuisut – Aktivitetsområde 10-89. Efter denne tekstanmærkning bemyndiges Naalakkersuisut til at afholde merudgifter op til 10 mio. kr. om året til iværksættelse af midlertidige ekstraordinære støtteforanstaltninger for de direkte berørte borgere. Gældende lovgivning om genetableringsstøtte til erhvervsfiskere, erhvervsfangere og udøvere af erhvervsmæssigt landbrug vil blive tilpasset således, at der ikke er behov for at oprette en ny hovedkonto til formålet.

Naalakkersuisut oplyser, at loven er under opdatering for at udvide muligheden for at fiskere og fangere kan søge økonomisk hjælp, hvor fiskeriet og fangsten generelt er udfordret eller forhindret af klimaændringer. Det oplyses, at der i den forbindelse eksempelvis arbejdes med forslag vedrørende muligheden for at yde støtte til køb af hundefoder. Naalakkersuisut påregner at ændringsforslaget præsenteres for Inatsisartut på FM2024.

Herudover oplyser Naalakkersuisut, at fiskere og fangere er omfattet af krav om at have erhvervsforsikring. Da landbrugere ikke er omfattet af dette krav i dag, ønsker Naalakkersuisut, at landbrugere også omfattes af den ordning.

I forlængelse heraf oplyser Naalakkersuisut, at i det tilfælde, hvor forsikringer ikke dækker, kan Naalakkersuisut afholde midlertidige ekstraordinære støtteforanstaltninger til de direkte berørte, jf. finansloven for 2023 aktivitetsområde 10-89 tekstanmærkning nr. 7. Denne omfatter katastrofer og ulykker generelt, herunder naturkatastrofer og andre uforudsigelige hændelser af katastrofelignende karakter. Naalakkersuisut oplyser endelig, at muligheden således også rummer katastrofer der er forårsaget af klimaforandringer.

Det har for udvalget været centralt at få en afklaring af den i forslaget anvendte betegnelse 'katastrofelignende', idet denne kan åbne op for en bred fortolkning. Naalakkersuisut har i deres besvarelse af udvalgets spørgsmål kommet med følgende definition af betegnelsen:

"Naalakkersuisuts definition af "katastrofelignende" er således en situation hvor der ikke er tale om en akut eller uforudsigelig hændelse, men hvor skader på personer, ejendom og miljøet dog stadig overstiger hvad de lokale samfund og myndigheder kan håndtere med de til dagligt tilgængelige ressourcer."

Naalakkersuisuts definition af "katastrofelignende" som en situation, hvor der ikke er tale om en akut eller uforudsigelig hændelse synes for udvalget ikke at være i overensstemmelse med Naalakkersuisuts eget ændringsforslag om at kunne yde økonomisk hjælp til borgere, herunder fiskere, fangere og færeholdere, som i udøvelsen af deres erhverv er akut ramt af katastrofelignende forhold.

Da forslaget omfatter akutte situationer synes udvalget, at der er behov for at Naalakkersuisut kommer nærmere ind på tænkte eksempler på de situationer, som der efter forslagsstiller og Naalakkersuisut skal kunne ydes økonomisk hjælp til. Som nævnt ovenfor afholdt udvalget

samråd med Naalakkersuisoq for Finanser og Skatter. Det blev oplyst, at Naalakkersuisut agtede at fremsætte ændringsforslag til finanslovsforslagets 3. behandling. I den forbindelse vil det blive nærmere beskrevet, i hvilke forskellige situationer, og på tværs af Naalakkersuisuts aktivitetsområder, ændringer i tekstanmærkninger vil kunne optages i finansloven. Sigtet med dette er, at der kan opnås bredest mulig dækning af de situationer, hvor ydelse af økonomisk hjælp i henhold til nærværende sag, kan bringes i anvendelse.

På samrådet oplyste Naalakkersuisoq, at der er en sproglig forskel på den grønlandske og den danske udgave af Naalakkersuisuts ændringsforslag. Forskellen består konkret i, at ordet ”akut” indgår i den danske udgave, men ved en fejl ikke i den grønlandske. Udvalget skal indskærpe, at det er væsentligt, at der tilsikres sproglig overensstemmelse i de materialer, som forelægges for Inatsisartut. Udvalget skal på denne baggrund **opfordre** Naalakkersuisut til i svarnotatet at fremsætte en sprogligt korrigeret udgave af det grønlandsksprogede ændringsforslag.

Naalakkersuisut ønsker at lade landbrugere være omfattet af krav om at have erhvervsforsikring på samme måde som fiskere og fangere. Hvilken viden har Naalakkersuisut om de erfaringer fiskerne og fangerne har af deres forsikringsordninger i forhold til at sikre sig mod økonomisk tab, at sikre sig de korrekte forsikringsløsninger samt at få adgang til passende rådgivning om forsikringsløsninger?

På baggrund af ovenstående, er det udvalgets opfattelse, at forslagsstillernes intentioner med sit forslag kan opfyldes, uden optagelse af en ny hovedkonto på Finansloven. Udvalget konstaterer samtidigt, at beslutningsforslagets afstemningstema i øvrigt er fastholdt i det ændringsforslag Naalakkersuisut har fremsat.

6. Forslagets økonomiske konsekvenser

Det fremgår af § 33, stk. 1, i Inatsisartuts forretningsorden, at de økonomiske og administrative konsekvenser ved realiseringen af beslutningsforslag skal beskrives i forslagens begrundelse. Udvalget har noteret sig, at forslaget i overensstemmelse hermed angiver de økonomiske konsekvenser ved forslagens realisering således, at det forventes at medføre arbejde der svarer til en årnormering for en AC-fuldmægtig, hvilket svarer til 500.000 kr., samt et halvtårs arbejde for en årsværk til at løbende administrere den foreslåede hovedkonto, som kan beregnes til kr. 250.000 årligt for en AC-fuldmægtig.

7. Udvalgets indstillinger

Et flertal i udvalget bestående af Inuit Ataqatigiit og Siumut indstiller Naalakkersuisuts ændringsforslag til vedtagelse i den form det vil have efter Naalakkersuisut har fremsat det af udvalgsflertallet ønskede ændringsforslag.

Et **flertal i udvalget** bestående af Inuit Ataqatigiit og Siumut indstiller forslaget og Naleraqs ændringsforslag til forkastelse.

Et **mindretal i udvalget** bestående af Naleraq indstiller forslaget og Naalakkersuisuts ændringsforslag til forkastelse.

Et **mindretal i udvalget** bestående af Naleraq fremsetter følgende ændringsforslag

“Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at etablere en fond under ny hovedkonto i finansloven, således borgere, fiskere, fangerne samt fåreholderne, får mulighed for at fremme og øge deres indtjening i udøvelsen af deres erhverv og derved være parate til at modstå at blive ramt af følger af klimaforandringerne.”

Et **mindretal i udvalget** bestående af Demokraatit indstiller forslaget, Naalakkersuisuts ændringsforslag samt Naleraqs ændringsforslag til forkastelse.

Ovennævnte udvalgsmindretal afgiver i tilknytning til indstillingen følgende mindretals-udtalelse:

”De globale klimaforandringer kan mærkes her i Grønland. Det kan der ikke herske tvivl om. Der er heller ingen tvivl om, at det kan have konsekvenser for både fiskere, fangere og fåreholdere i forbindelse med udøvelsen af deres erhverv, og at det stiller krav til disse erhvervsgruppers evne til at omstille og tilpasse sig.

Forslagsstiller ønsker med dette forslag, at der bliver oprettet en hovedkonto på Finansloven med henblik på at kunne yde katastrofehjælp til eksempelvis fiskere, fangere og fåreholdere, som i udøvelsen af deres erhverv er akut ramt af katastrofelignende forhold, relateret til de globale klimaforandringer.

Hovedproblemet med forslaget er, at det bliver meget svært at definere, hvornår et katastrofelignende forhold er relateret til de globale klimaforandringer. Vi skal huske på, at hårdt vejr og voldsomme storme også fandtes længe før, der var noget, der hed klimaforandringer.

Der er på den baggrund en del spørgsmål, der er nødt til at blive besvaret før det giver mening at oprette en hovedkonto på Finansloven med henblik på at kunne yde katastrofehjælp. Spørgsmål der mangler at blive besvaret er eksempelvis: Hvor mange penge skal der afsættes til sådan en konto? Hvordan skal det mon finansieres? Hvornår er der tale om en katastrofe? Hvornår er der tale om en katastrofe, som kan relateres til de globale klimaforandringer? Hvem skal afgøre om den pågældende katastrofe har relation til de globale klimaforandringer?

Hverken forslagsstiller eller Naalakkersuisut har været i stand til at besvare disse spørgsmål, hvilket betyder, at forslaget mest af alt vil skabe en falsk tryghed hos fiskere, fangere og fåreholdere. For sandheden er, at ingen af disse grupper vil have en garanti for at være omfattet af katastrofehjælp, hvis uheldet er ude.”

Med disse bemærkninger, og med den i betænkningen anførte forståelse, skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Asii Chemnitz Narup
Formand

Bjørk Lange Olsen

Peter Olsen

Mariia Simonsen

Kuno Fencker

Karl Tobiassen

Jens Napaattooq